

23. TÜKETİCİNİN VE TÜKETİCİ SAĞLIĞININ KORUNMASI

Tüketicinin ve tüketiminin sağlığının korunması, Birliğin, vatandaşlarının yaşam kalitesini artırmak için kullandığı en etkili araçlardan birisidir. Avrupa Birliği, Tüketici Politikası'nı tüm tüketicilerin sağlığının ve ekonomik çıkarlarının korunması ve güvenliğinin sağlanması esaslarına dayandırmaktadır. Amsterdam Antlaşması'nın 153. maddesi, Topluluğa tüketici çıkarlarını destekleme ve yüksek seviyeli bir koruma temin etme yükümlülüğü getirmiştir. Birlik söz konusu amaç doğrultusunda; tüketicilerin bilgi edinme ve eğitim haklarını, çıkarlarını korumak için örgütlenme haklarını, bunların yanı sıra, sağlık, güvenlik ve ekonomiye ilişkin çıkarlarının korunmasını temin etmekle yükümlüdür. Üye ülkeler, Birliğin yürürlüğe koyduğu düzenlemelere uyum sağlamak zorundadır, ancak bunun yanı sıra, İç Pazar'ın işleyişine zarar vermemek kaydıyla kendi ulusal politikalarını izleyebilmektedir.

Tüketicinin korunması diğer Topluluk politikaları üzerinde de etkili olmaktadır. Tüketici Politikası'nın doğrudan etkilediği Birlik politikalarının başında Ortak Ticaret Politikası, Sanayi Politikası ve Rekabet Politikası gelmektedir. AB Komisyonu, tüketicinin korunmasına ilişkin müktesebatın üye ülkeler arasındaki pazar engellerinin ortadan kaldırılması ve ekonomik bütünleşmenin sağlanması açısından vazgeçilmez olduğu kanısındadır. Bunun sebebi, tüketicilerin korunması alanında farklı mevzuat ve uygulamaların ticaretin önünde doğal bir engel oluşturmasıdır. AB'nin Tüketici Politikası ayrıca, fiyatların düşmesini, ürün ve hizmet çeşitliliğinin artmasını, ürünlerin asgari sağlık ve güvenlik standartlarına kavuşmasını sağlamıştır. Bu şekilde, İç Pazar'ın gelişimine önemli katkıda bulunmuştur.

Tüketicinin ve tüketiminin sağlığının korunması alanındaki Topluluk müktesebatı yanıltıcı-karşılaştırmalı reklamlar, ürün sorumluluğu, kapıdan satışlar, tüketici kredileri, tehlikeli taklitler, paket turlar, tüketici sözleşmelerinde haksız hükümler, ürün fiyatları, garanti belgesi ve kullanım kılavuzları, tamir ve satış sonrası hizmetler, tüketicilerin eğitilmesi gibi konuları içermektedir.

Birlik içinde tüketici güvenliğinin sağlanması amacıyla, AB Komisyonu'nun hazırladığı çok ayrıntılı düzenlemelerle, oyuncaktan kozmetik ürünlere, ilaçlardan zehirli maddelere kadar pek çok ürün grubuna standart ve kurallar getirilmiştir. AB Tüketici Politikası'nın esaslarından bir diğeri de tüketicinin ekonomik çıkarlarının korunmasıdır. Bu çerçevede tüketici; üretim hatalarından, yanıltıcı reklamlardan, dürüst olmayan ticari uygulamalardan korunmaktadır. Birlik sınırları içerisindeki tüm tüketiciler satın aldıkları malların bozuk, hizmetlerin yetersiz olması durumunda değiştirme, yasal yollara başvurma ve zararın tazmin edilmesini talep etme hakkına sahiptir. Ayrıca tüketicilerin piyasadaki mal ve hizmetler hakkında bilgi sahibi olmaları da tüketicilerin temel hakları arasındadır.